

ارزیابی عوامل موثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تامین نیاز مرغداران استان قزوین

سیده فاطمه حسینی - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور مرکز تهران شرق

Fatemeh.h6813@gmail.com

چکیده:

شرکت های تعاونی تامین نیاز مرغداران ارائه خدمات به اعضا را برعهده دارند، ضرورتاً، باید عواملی را که موفقیت تعاونی ها را به چالش می کشند شناسایی کرد. هدف این است با رویکردی جامع نگر، عوامل رفتاری، سازمانی و ساختاری تأثیرگذار را مشخص و در اختیار برنامه ریزان اقتصاد تعاون قرار دهد. برای اجرای تعاونی های تامین نیاز مرغداران استان قزوین در نظر گرفته شد، تعداد ۱۶۱ پرسشنامه (۱۳۴ نمونه از اعضا و ۲۷ نمونه از مدیران) به روش نمونه گیری خوشه ای طبقه بندی و تصادفی ساده تکمیل گردید. داده ها با نرم افزار Spss تجزیه و تحلیل، و سوالات با آزمون های t تک نمونه ای و رگرسیون خطی محاسبه گردید. نتایج حاصله از روش t تک نمونه ای از نظر اعضا، نشان داد که بین عوامل اقتصادی، مدیریتی، اجتماعی، فردی- شخصیتی، آموزشی و کلان- ساختاری با موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران رابطه معناداری وجود دارد. از نظر مدیران نیز بین تمام سازه ها با موفقیت تعاونی ها، جز عامل اقتصادی و آموزشی رابطه معناداری است. همچنین نتایج حاصل از رگرسیون خطی نشان داد که بین عامل اقتصادی با موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران رابطه معناداری وجود دارد. ولی با توجه به ضرایب استاندارد شده می توان سازه های مورد نیاز موفقیت را به ترتیب اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، فردی، کلان و ساختاری، مدیریتی و آموزشی در نظر گرفت.

واژه های کلیدی: میزان موفقیت، شرکت های تعاونی، تامین نیاز، مرغداران، استان قزوین

مقدمه :

تعاونی ها از آغاز پیدایش خود در اواسط قرن نوزدهم تاکنون، مسیر پر فراز و نشیبی را گذرانده و توانسته اند با تکیه بر اصول عدالت جویی و دموکراسی نظر عموم مردم را به خود جلب نمایند و بر این اساس به رشد و توسعه پایدارشان ادامه دهند (۴). در عصرماتعاون یک اهرم مناسب برای توسعه اقتصادی است که می تواند همگام با سیاست های دولت در بهبود شرایط کار، زندگی، تولید، ارتقای سطح درآمد و وضعیت اجتماعی مردم موثر باشد و چنانچه به طوراصولی مورد حمایت قرارگیرد، بارهزینه های دولتی را کاهش می دهد (۵).

در کشورهای صنعتی دولت از طریق تأمین چارچوب هایی برای توسعه تعاونی ها در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی گام های مؤثری برداشته است. اما کشورهای در حال توسعه در این راه با موانعی چون عدم تطبیق انتظارات، شفافیت سیاست گذاری ها، فقدان شرایط استاندارد محیطی و افزایش غیرطبیعی تعاونی ها به لحاظ کمی گریبان گیر هستند (۴).

در شرایط کشور ایران و در بعد از انقلاب اسلامی، در روند تصویب قانون اساسی و به همت شهید بهشتی و تصویب خبرگان قانون اساسی، بخش تعاون به عنوان یکی از ارکان سه گانه اقتصاد کشور در کنار دو بخش دولتی و خصوصی پذیرفته شده است (۸). بانگاهی به وضعیت قانونی و اقتصادی کشور مشخص می کند که با وجود تأکیدات قانون اساسی، بخش تعاون نسبت به دو بخش دولتی و خصوصی اقتصاد مغفول مانده و بسیارضعیف نگه داشته شده و این درحالی است که در اقتصاد کارآمد، سالم و مبتنی بر ارزش های اسلامی، می بایست به رشد متوازن و همگرایی این سه بخش توجه گردد (۵).

مسأله ی مورد بررسی در این تحقیق، شناسایی و دسته بندی عوامل مؤثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تأمین نیاز مرغداران استان قزوین می باشد.

استان قزوین با توجه به اینکه یکی از قطب های تولیدات دامی و زراعی است، رتبه سیزدهم کشور را در زمینه ی تولید مرغ و رتبه سوم را در تولید تخم مرغ دارد. این استان تنها استان تولید کننده ی مرغ اجداد تخم گذار است. تولیدکنندگان گوشت مرغ و تخم مرغ در استان مذکور علاوه بر نیاز منطقه، نیاز استان های دیگر از جمله تهران را نیز تامین می کنند. در راستای تأمین نیازهای مرغداران استان قزوین ۴ شرکت تعاونی تشکیل گردیده است که حدود ۹۰ درصد آنها فعال هستند و در حدود ۵۵۰۰۰ تن تولید گوشت مرغ دارند که ۳۰ درصد آن در داخل استان مصرف می شود و مابقی به شهرهای دیگر ارسال می گردد. ولی به علت بعضی مشکلات موفقیت بسیار بالایی نداشته اند (۷).

عدم یکپارچگی تشکل های مرغداران در سطح استان و کشور و عدم وجود ثبات بازار در تامین نهاده ها و فروش محصول، باعث شده توسعه فنی، اجرایی علمی از ضروریات لازم جهت توسعه تشکل های مربوطه باشد (۷).

دستاوردهای حاصل از این طرح پژوهشی می تواند در راستای حل مسایل فوق الذکر و همچنین استفاده بهینه از پتانسیل های بخش تعاون توسط متولیان بخش تعاون در کشور مورد استفاده قرار گیرد، از طرفی دیگر، نتایج حاصل از این تحقیق و تحقیقات مشابه دیگر می تواند از یک سو مدیران شرکت های تازه تاسیس را از طریق الهام گرفتن از تجربیات و شرایط موجود در جهت شروع موفقیت آمیز کار خودیاری کند و از سوی دیگر راه گشای مدیران تعاونی های با سابقه در جهت پاسخگویی به تعهدات و الزامات جدید و منطبق با مقتضیات زمان باشد. و در نهایت مدیران و برنامه ریزان در این بخش با استفاده از این اطلاعات و تحلیل شرایط موجود نسبت به تدوین استراتژی جدید در جهت تقویت و حمایت از شرکت های تعاونی گام موثری بردارند. با توجه به مطالب فوق، هدف از این پژوهش و انگیزه تألیف و تدوین آن، ارزیابی عوامل مؤثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تأمین نیاز مرغداران استان قزوین و شناخت ضعف های موجود، برای افزایش بهره وری بیشتر است.

امینی و شالی (۱۳۸۱)، تحقیقی را تحت عنوان ارزیابی تاثیر آموزش در موفقیت شرکت های تعاونی مرغداران انجام دادند. مطالعات از ۹ شرکت تعاونی با نمونه ۱۲۱ تایی از اعضا و نمونه ۴۷ تایی از مدیران شرکت های مرغداران انجام شده نتیجه تحقیق بیانگر این است بین دو متغیر آموزش و موفقیت شرکت ها رابطه مستقیم و معنی دار وجود دارد.

امینی و رضانی (۱۳۸۵)، تحقیقی را تحت عنوان بررسی عوامل موثر در موفقیت شرکت های تعاونی کشاورزی مرغداران گوشتی استان اصفهان انجام دادند. مطالعات از ۹ شرکت تعاونی و ۱۳۷ نفر انجام شد. نتیجه تحقیق بیانگر این است که بین عملکرد اتحادیه تعاونی ها، مهارت های فنی مدیران، سابقه ی عضویت در شرکت تعاونی، میزان مشارکت در امور تعاونی، میزان انتفاع اعضا از تعاونی، کیفیت آموزش های ارائه شده، شناخت اعضا و تعداد دوره های آموزشی و مهارت های انسانی مدیران با موفقیت تعاونی ها رابطه معناداری وجود دارد.

اینانلو (۱۳۸۹)، تحقیقی را تحت عنوان ارزیابی عوامل مؤثر در موفقیت شرکت های تعاونی تامین نیاز دامداران استان قزوین انجام داد. مطالعات از ۸ شرکت تعاونی و ۵۰۰ عضو، با استفاده از یک نمونه ۳۵۷ تایی از اعضای تعاونی و نمونه ۲۴ تایی از مدیران شرکت های تعاونی تامین کننده نیاز دامداران انجام شده. نتیجه تحقیق بیانگر این است که تعاونی ها در دستیابی به اهداف مورد نظر در اساس نامه وزارت تعاون و برآوردن انتظارات و توقعات اعضا در مجموع ناموفق عمل کرده اند.

نتایج مطالعه جان و همکاران^۱ (۲۰۰۱) با عنوان مدیریت تعاونی کشاورزی و محیط کسب و کار نشان می دهد که مدیران شرکت های تعاونی سه اصل حداقل سود و خدمات بهتر، آزادی عضویت و رعایت انصاف و عدالت را از اصول مهم و مؤثر بر موفقیت تعاونیها ارزیابی کرده اند.

لیدلا^۲ (۲۰۰۰) نشان داد که ساختار سازمانی، تأمین نیاز اعضا، فرآوری و بازاریابی محصولات، تولید انبوه و تأمین زیرساخت های محلی مورد نیاز (کالاهای عمومی) سبب موفقیت تعاونی هاست.

کارلو و همکارانش^۳ (۲۰۰۰) در بررسی اثر قدرت مدیران در ساختار سرمایه عواملی از قبیل روحیه فردگرایی، عدم همکاری اعضا، نبود مسئولیت پذیری در اعضا، ناآگاهی اعضا، غفلت از اصول تعاون و عدم پابندی اعضا به تعاونی را مانع اصلی توسعه تعاونیها ذکر کرده اند.

دفترین المللی کارگران^۱ (۲۰۰۰) ویژگی های اجتماعی نیروی انسانی درون شرکت (کارکنان، کارگران، اعضا، مدیران) از قبیل شناخت، مشارکت، سطح سواد، کیفیت نیروی انسانی و آشنایی با اهداف سازمان و همچنین سیاست های دولت و غیره را در موفقیت های تعاونی ها موثر دانسته است.

بنتوراکي^۲ (۲۰۰۰) سیاستهای مداخله گرانه دولت، تخلف و تجاوز از اصول اساسی تعاون، قوانین غیربیشرفته تعاونی، عدم استقلال و خودمختاری، عدم وجود دموکراسی، عدم توانمندسازی اعضا، و عدم وجود ساختار سازمانی کارآمد را از علل عدم موفقیت تعاونی های روستایی تانزانیا عنوان می کند.

تئوری و روش تحقیق :

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی و کاربردی است. با توجه به تعریف فوق در این تحقیق ۴ شرکت تعاونی تأمین نیاز مرغداران موجود در استان قزوین با ۴۰۲ عضو مورد بررسی و مطالعه قرار گرفتند که یکی از آن ها غیرفعال بود. جامعه آماری تحقیق، اعضای عادی و مدیران شرکت های تعاونی بوده است. برای دسترسی به نمونه آماری تحقیق و گردآوری اطلاعات از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای و تصادفی ساده استفاده شده است. به دلیل محدود بودن جامعه آماری مدیران، تصمیم گرفته شد نظرات تمام مدیران (۲۷ نفر) بررسی شود. برای برآورد حجم نمونه از جامعه آماری اعضا با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۱۳۴ نفر عضو برای مطالعه انتخاب شدند. اطلاعات توصیفی با استفاده از روش های آمار توصیفی همچون محاسبه فراوانی، درصدها، میانگین، واریانس و انحراف معیار مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند. به منظور پاسخ به سوالات تحقیق از روش t تک تک نمونه ای و رگرسیون خطی استفاده شده است.

$$Y = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + \varepsilon \quad \leftarrow \text{مدل رگرسیون چندگانه}$$

1- John et al
2- Laidlaw
3- Carlo et al

α مقدار ثابت یا عرض از مبدا، β ضریب رگرسیونی و ε جمله خطا را نشان می‌دهد. Y متغیر وابسته و X متغیر مستقل است.

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \beta = 0 \\ H_1: \beta \neq 0 \end{array} \right. \longleftarrow \text{فرضیه مورد آزمون برای معنی داری ضرایب}$$

$$t = \frac{\hat{\beta}}{S_{\hat{\beta}}} \sim t_{(n-1)} \longleftarrow \text{آزمون معنی داری ضرایب رگرسیون با استفاده از آزمون t انجام می‌شود.}$$

لازم به توضیح است که در نرم افزارهای آماری مقدار آماره یا ملاک برای هر آزمونی محاسبه می‌شود و سپس با توجه به توزیع آن ملاک، سطح معنی داری یا p - مقدار ارائه می‌شود که با سطح خطای نوع اول مفروض پژوهش که در اینجا 0.05 است، مقایسه می‌شود اگر p - مقدار یا همان سطح معنی داری بیشتر یا مساوی 0.05 باشد فرض صفر تایید می‌شود و اگر کمتر از 0.05 باشد فرض صفر رد و فرض مقابل تایید می‌گردد.

$$t = \frac{X_n - \mu}{s_n / \sqrt{n}} \longleftarrow \text{در مدل t تک نمونه ای متغیر t را به صورت روبه رو تعریف می‌کنیم}$$

در روش آزمون t تک نمونه ای مقادیر داده شده به هر پاسخ (S) با مقدار ثابت 3 به عنوان میانگین جامعه ($\mu=3$) مقایسه شده است. در مدل نهایی فوق X, μ, s, n به ترتیب میانگین مشاهدات، ضریب برآورد شده مشاهدات، انحراف معیار نمونه و حجم نمونه است (بازرگان و همکاران، 1377). جهت آزمون t تک نمونه ای برای هر روش از آزمون فرض به صورت زیر استفاده شده است:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \mu = 3 \quad (sig > 0.05) \\ H_1: \mu \neq 3 \end{array} \right. \longrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 3 > \mu \quad (sig < 0.05 \text{ و } t < -1/96) \\ 3 < \mu \quad (sig < 0.05 \text{ و } t > -1/96) \end{array} \right.$$

H_0 فرض صفر یا مخالف است که در آن میزان تاثیر متغیرهای مورد سنجش بر میزان موفقیت تعاونی های تامین نیاز استان قزوین برابر میانگین 3 بوده و در حد متوسط می باشد.

H_1 هم فرض یک یا ادعای تحقیق است که در آن میزان تاثیر متغیرهای مورد سنجش بر میزان موفقیت تعاونی های تامین نیاز استان قزوین به طور معناداری بالاتر یا پایین تر از حد متوسط می باشد.

بحث و نتایج :

جدول شماره (۱) نتایج حاصل از آمار توصیفی در این تحقیق

نتایج آمار توصیفی		نتیجه
۱	بررسی سن	اکثر اعضا و مدیران دارای سن ۴۰ تا ۵۰ سال می باشند.
۲	بررسی تحصیلات	اکثر اعضا دارای مدرک زیر دیپلم و مدیران نسبت دیپلم و لیسانس آن ها برابر می باشد.
۳	سابقه کارمرداری	اکثر اعضا سابقه کار مرداری آنها از ۱۶ تا ۳۰ می باشد.
۴	بررسی شغل اصلی	اکثر اعضا شغل اصلی آن ها مرداری و اکثر مدیران شغل مدیریت شغل اصلی آن هاست.
۵	بررسی شغل فرعی	اکثر اعضا شغل فرعی ندارند و مرغدار هستند، اما اکثر مدیران دارای شغل فرعی مرداری می باشند.
۶	بررسی عضویت در تعاونی ها	اکثر اعضا عضو تعاونی تامین نیاز مرغداران تاکستان می باشند، ولی با تعداد قطعات کوچک.
۷	بررسی درآمد سالانه مرداری	درآمد سالانه اکثر اعضای مرغدار زیر ۵۰۰ میلیون ریال می باشد
۸	بررسی سابقه عضویت	اکثر اعضا سابقه ای بین ۵ تا ۱۰ سال دارند و سابقه ای اکثر مدیران بالای ۱۰ سال می باشد.
۹	بررسی وضعیت سوددهی و زیان دهی	اکثر تعاونی های تامین نیاز مرغداران در استان قزوین سودده می باشند.
۱۰	بررسی سال تاسیس تعاونی ها	اکثر تعاونی ها در سال ۱۳۷۶ تاسیس شده اند.

سوال فرعی ۱: سازه های اقتصادی و اجتماعی موثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تامین کننده نیاز مرغداران استان قزوین چیست؟

نتایج حاصل از بررسی سوال ۱ نشان داد که:

جدول شماره (۲) الویت بندی عوامل اقتصادی موثر بر موفقیت تعاونی تامین نیاز مرغداران بر اساس رگرسیون خطی

الویت	عوامل	مدیران
۱	توانایی تعاونی در افزایش درآمد اعضا	افزایش درآمد اعضا توسط تعاونی
۲	میزان ارتباط تعاونی با بازار فروش	کاهش هزینه های تولید
۳	موفقیت تعاونی در ارائه وام و اعتبارات مالی به اعضا	اعطای وام به اعضا
۴	فعال و کارآمد بودن مدیران تعاونی	اندازه وابستگی به دولت
۵	رضایت از عملکردهایی که تعاونی برای بهبود وضعیت اقتصادی اعضا انجام می دهد	میزان مشکل تعاونی برای اعطای وام
۶	میزان موفقیت در فراهم نمودن نهاده های مورد نیاز اعضا	
۷	میزان موفقیت تعاونی در ارائه تسهیلات جانبی به اعضا	

دو آیت « اندازه وابستگی به دولت و میزان مشکل تعاونی برای اعطای وام » رابطه معکوس با میزان موفقیت دارند یعنی افزایش وابستگی به دولت با کاهش موفقیت تعاونی همراه است و همچنین افزایش مشکل تعاونی در اعطای وام با کاهش موفقیت تعاونی همراه است.

جدول شماره (۳) عوامل اقتصادی موثر بر موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران بر اساس تک نمونه ای

مدیران	اعضا
میزان فعال بودن تعاونی	افزایش درآمد اعضا توسط تعاونی
میزان ارتباط تعاونی با بازار فروش	رابطه تعاونی با بازار فروش
میزان در نظرگیری نیاز بازار خریدار در فعالیت های تعاونی	در نظر گرفتن نیاز بازار خریدار در فعالیت ها توسط اعضا
میزان قرارگیری تعاونی در مخاطرات با ارز	میزان رضایت اعضا از عملکرد تعاونی برای بهبود وضعیت اقتصادی
میزان کمک تعاونی به اعضا مرغدار در فروش محصولات	تامین امکانات و وسایل مورد نیاز پیشرفت و بازدهی بالاتوسط تعاونی
میزان کمک تعاونی به اعضا مرغدار در خرید محصولات	کمک تعاونی به اعضا در فروش محصولات
	موفقیت تعاونی در فراهم نمودن نهاده های مورد نیاز به قیمت مناسب
	خرید محصولات توسط تعاونی به قیمت مناسب
	تاثیر فعال و کارآمد بودن مدیران تعاونی بر وضعیت اقتصادی اعضا

به نظر اعضا از ۱۳ عامل بین ۹ «سازه های اقتصادی» با میزان موفقیت تعاونی رابطه معنی داری وجود دارد. اما به نظر مدیران از ۱۹ عامل فقط ۶ عامل بالا دارای رابطه معنی داری با موفقیت می باشند.

جدول شماره (۴) الویت بندی عوامل اجتماعی موثر بر موفقیت تعاونی تامین نیاز مرغداران بر اساس رگرسیون خطی

مدیران	الویت اعضا	رتبه
اهمیت اعضا به ارتقای دانش کاری	میزان برخورداری تعاونی از روابط عمومی مناسب	۱
میزان ارتباط میان اعضا و هیات مدیره	میزان مشارکت اعضا در امور تعاونی	۲
استفاده از تجربیات سایر تعاونی ها	کمک به ایجاد روحیه همکاری در اعضا	۳

تمام موارد بالا که در جدول آورده شده اند با میزان موفقیت رابطه مستقیم دارند.

جدول شماره (۵) عوامل اجتماعی موثر بر موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران بر اساس تک نمونه ای

مدیران	جدول اعضا
میزان مشارکت فعال اعضا در تعاونی	تاثیر مشارکت فعال اعضا در تعاونی بر موفقیت
تقویت روحیه همکاری بین اعضا توسط تعاونی	میزان مشارکت اعضا در امور تعاونی
اهمیتی که اعضا در این تعاونی به ارتقای دانش کاری می دهند	ایجاد روحیه همکاری در اعضا توسط تعاونی
میزان اعتقاد و باور اعضا به فلسفه تعاون	اهمیت شناخت اصول تعاون
ارتباط میان اعضای هیات مدیره	کمک شناخت اصول تعاون توسط اعضا بر میزان موفقیت تعاونی
	روابط عمومی مناسب تعاونی
	ارتباط میان اعضای هیات مدیره و اعضای زیر گروه
	ارتباط و همکاری بین اعضا
	مشارکت در جلسات مجمع عمومی تعاونی

به نظر اعضا بین تمام «سازه های اجتماعی» با میزان موفقیت تعاونی رابطه معنی داری وجود دارد. اما به نظر مدیران از ۱۰ عامل فقط ۵ عامل بالا دارای رابطه معنی داری با موفقیت می باشند.

سوال فرعی ۲: سازه های ساختاری- تشکیلاتی موثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تامین کننده نیاز مرغداران استان قزوین چیست؟

نتایج حاصل از بررسی سوال ۲ نشان داد که:

جدول شماره (۶) الویت بندی عوامل کلان - ساختاری موثر بر موفقیت تعاونی تامین نیاز مرغداران بر اساس رگرسیون خطی

مدیران	الویت اعضا
منسجم و نظام مند بودن تعاونی	۱ علاقه به ادامه انجام کار با تعاونی
توجه به اهداف بلندمدت در تعاونی	۲ میزان آگاهی از فعالیت های شرکت
	۳ همیاری تعاونی در رسیدن به اهداف اعضا

تمام سازه های ساختاری- تشکیلاتی که در جدول آورده شده اند با میزان موفقیت رابطه مستقیم دارند.

جدول شماره (۷) عوامل کلان - ساختاری موثر بر موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران بر اساس تک نمونه ای

مدیران	اعضا
کادر مجرب و کارآمد در تعاونی،	کمک تعاونی در آموزش استفاده از وسایل و تجهیزات به اعضا
منسجم و نظام مندی تعاونی،	همیاری تعاونی در رسیدن به اهداف اعضا
توجه تعاونی به اهداف بلند مدت	میزان آگاهی از فعالیت های شرکت
اهمیت کنترل و بازرسی در تعاونی	میزان علاقه مندی به ادامه کار در تعاونی

به نظر اعضا بین تمام «سازه های کلان - ساختاری» با میزان موفقیت تعاونی رابطه معنی داری وجود دارد. اما به نظر مدیران از ۶ عامل فقط ۴ عامل بالا دارای رابطه معنی داری باموفقیت می باشند. سوال فرعی ۳: سازه های فردی و مدیریتی موثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تأمین کننده نیاز مرغداران استان قزوین چیست؟ نتایج حاصل از بررسی سوال ۳ نشان داد که:

جدول شماره (۸) عوامل فردی - شخصیتی موثر بر موفقیت تعاونی های تأمین نیاز مرغداران بر اساس رگرسیون خطی

الویت	اعضا	مدیران
۱	وجود روحیه کارآفرینی در فرد	وجود روحیه کارآفرینی اعضا

سازه های فردی - شخصیتی که در جدول آورده شده اند با میزان موفقیت رابطه مستقیم دارند.

جدول شماره (۹) عوامل فردی - شخصیتی موثر بر موفقیت تعاونی های تأمین نیاز مرغداران بر اساس t تک نمونه ای

اعضا	مدیران
تأثیر روحیه ی کارآفرینی	میزان روحیه ی کارآفرینی در اعضا
تأثیر انگیزه در موفقیت اعضا	تأثیر گذاری علاقه به کار تولیدی بر موفقیت تعاونی
نیاز به خطر پذیری برای موفقیت اعضا	انگیزه به کار تولیدی در اعضای تعاونی
تأثیر روحیه ی انعطاف پذیری	تأثیر گذاری روحیه ی انعطاف پذیری
	تأثیر گذاری روحیه ی خطرپذیری

به نظر اعضا و مدیران بین تمام «سازه های فردی - شخصیتی» با میزان موفقیت تعاونی رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول شماره (۱۰) الویت بندی عوامل مدیریتی موثر بر موفقیت تعاونی های تأمین نیاز مرغداران بر اساس رگرسیون خطی

الویت	اعضا	مدیران
۱	میزان توانایی مدیریتی و سازمانی هیات مدیره	اقتدار مدیر عامل
۲	اعتماد به فعالیت و عملکرد اعضا هیات مدیره	
۳	ارتباط بین تولید و بازاریابی	

تمام سازه های مدیریتی که در جدول آورده شده اند با میزان موفقیت رابطه مستقیم دارند.

جدول شماره (۱۱) عوامل مدیریتی موثر بر موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران براساس تک نمونه ای

مدیران	اعضا
تاثیر گذاری مهارت و تخصص مدیر در موفقیت تعاونی	میزان پاسخ گویی مدیران که به مشارکت فعال اعضا منجر می شود
تاثیر گذاری تجربه قبلی مدیر در موفقیت تعاونی	تاثیر ارتباط مناسب بین تولید و بازاریابی در مدیران با موفقیت تعاونی
تاثیر گذاری اهمیت به توسعه منابع انسانی در موفقیت تعاونی	تاثیر سازماندهی اعضا توسط مدیران بر موفقیت تعاونی
تاثیر گذاری پاسخ گویی مدیر به اعضا در موفقیت تعاونی	میزان توانایی های مدیریتی و سازمانی هیات مدیره
تاثیر گذاری اقتدار مدیر عامل در موفقیت تعاونی	میزان اعتماد به فعالیت و عملکرد اعضا هیات مدیره
تاثیر گذاری تحصیلات مدیر عامل در موفقیت تعاونی	

به نظراعضا و مدیران بین تمام «سازه های مدیریتی» با میزان موفقیت تعاونی رابطه معنی داری وجود دارد. سوال فرعی ۴: سازه های محیطی شامل سیاست گذاری های دولت، روش های نو، آموزش، اعتبارات و تسهیلات موثر بر موفقیت شرکت های تعاونی تامین کننده نیاز مرغداران استان قزوین چیست؟

نتایج حاصل از بررسی سوال ۴ نشان داد که:

اولویت بندی مولفه های سازه های محیطی موثر بر موفقیت تعاونی های تامین نیاز براساس رگرسیون خطی:

با ورود همه متغیرهای محیطی و تسهیلات و ... در مدل تنها متغیرهای قطعه، سابقه ی عضویت، سابقه ی کار و درآمد در مدل مانده اند و معنی دار می باشند.

دو متغیر سابقه کار کشاورزی و درآمد دارای رابطه معکوس با میزان موفقیت هستند و این بدان معناست که هرچه دارای سابقه کار مرغداری بیشتری باشند موفقیت تعاونی را کمتر ارزیابی نموده اند و نیز افرادی که دارای درآمد بیشتر هستند هم موفقیت را کمتر سنجیده اند.

جدول شماره (۱۲) اولویت بندی عوامل آموزشی موثر بر موفقیت تعاونی تامین نیاز مرغداران براساس رگرسیون خطی

مدیران	الویه اعضا
توجه تعاونی به کمک و اطلاع رسانی مهندسان کشاورزی	۱ موفقیت تعاونی در برگزاری کلاس آموزشی
میزان فعالیت تعاونی برای دوره های آموزشی مهارت های کارآفرینی	۲

سازه های آموزشی که در جدول آورده شده اند با میزان موفقیت رابطه مستقیم دارند.

جدول شماره (۱۳) عوامل آموزشی موثر بر موفقیت تعاونی های تامین نیاز مرغداران براساس t تک نمونه ای

اعضا	مدیران
میزان موفقیت تعاونی در برگزاری کلاس های آموزشی	الزام بهره مندی اعضا از دوره های آموزش فنی
میزان ملزم کردن خود برای رفتن به کلاس آموزشی	توجه به کمک و اطلاع رسانی مهندسان کشاورزی
تأثیر کلاس آموزشی بر موفقیت	

جدول شماره (۱۴) نتایج حاصل از رگرسیون خطی سازه های موثر بر موفقیت تعاونی ها

به نظراعضای بین تمام «سازه های آموزشی» با میزان موفقیت تعاونی رابطه معنی داری وجود دارد. اما به نظرمدیران از ۵ عامل فقط ۲ عامل بالا دارای رابطه معنی داری با موفقیت می باشند.

سطح معنی داری	آماره t	ضرایب استاندارد نشده		B	
		Beta	Std. Error		
0/39	0/8 6		0/33	0/28	ثابت مدل
0	13/5	0/89	0/07	1	اقتصادی
0/51	0/6 6	0/035	0/08	0/06	مدیریتی
0/46	0/7 3	0/0472	0/09	0/07	اجتماعی
0/25	1/1 6	0/0442	0/06	0/07	فردی
0/95	0/0 6	0/0038	0/06	0	آموزشی
0/38	0/8 7	0/0384	0/05	0/04	ساختاری

مأخذ: یافته های تحقیق

به منظور رتبه بندی و مقایسه سازه های موثر بر موفقیت تعاونی ها، یک مدل رگرسیونی کلی برازش شده است که با توجه به سطح معنی داری به دست آمده تنها متغیر معنی دار سازه اقتصادی است ولی با توجه به ضرایب استاندارد شده می توان ترتیب زیر را در نظر گرفت:

- ۱- اقتصادی
- ۲- اجتماعی
- ۳- فردی-شخصیتی
- ۴- کلان وساختاری
- ۵- مدیریتی
- ۶- آموزشی

جدول شماره (۱۵) تحلیل واریانس برای مقایسه موفقیت ۴ تعاونی

مجموع مربعات	درجه آزادی	واریانس	F	سطح معنی داری
70.74	3	23.581		
33.3	130	0.256	92.070	0.000
104	133			

برای مقایسه موفقیت ۴ تعاونی از تحلیل واریانس یک راه استفاده می شود. تحلیل واریانس یک راه برای مقایسه میانگین چند گروه مستقل به کار می رود و اگر سطح معنی داری گزارش شده توسط جدول آن کمتر از ۰/۰۵ باشد نشان می دهد که میانگین ۴ تعاونی تفاوت معنی داری با هم دارد.

در اینجا نیز سطح معنی داری صفر است و باید از آزمونهای تعقیبی برای مقایسه زوجی تعاونی ها به منظور تعیین تفاوت ها استفاده نمود که در اینجا از آزمون دانکن بهره گرفته شده است:

جدول شماره (۱۶) آزمون چنددامنه ای (تعقیبی) دانکن

نام تعاونی	تعداد	گروه ها (میانگین)
شرکت تعاونی تامین نیاز مرغدارای آبگرم	13	1 1/6 8
شرکت تعاونی تامین نیاز مرغدارای بویین زهرا	25	3/04
شرکت تعاونی تامین نیاز مرغدارای تاکستان	46	3/6 6
شرکت تعاونی تامین نیاز مرغدارای استان قزوین	50	4/15

باتوجه به متفاوت بودن میانگین های ۴ شرکت تعاونی تامین نیاز مرغداران استان قزوین درمی یابیم که:

شرکت تعاونی تامین نیاز مرغداران استان قزوین دارای بیشترین موفقیت

شرکت تعاونی تامین نیاز مرغداران تاکستان دارای رتبه دوم موفقیت

شرکت تعاونی تامین نیاز مرغداران بویین زهرا دارای رتبه سوم موفقیت

و شرکت تعاونی تامین نیاز مرغداران آب گرم در رتبه پایانی قرار دارد.

نتایج به دست آمده دراین تحقیق از روش t تک نمونه ای از نظر اعضا نشانگر آن است که بین اکثر

عوامل اقتصادی، مدیریتی، اجتماعی، فردی- شخصیتی، آموزشی و کلان- ساختاری با موفقیت تعاونی های

تامین نیاز مرغداران استان قزوین رابطه معناداری وجود دارد. از نظر مدیران نیز بین عوامل فردی - شخصیتی،

مدیریتی، اجتماعی و کلان ساختاری با موفقیت تعاونی تامین نیاز مرغداران رابطه معنا داری مشاهده شد ولی در اکثر موارد بین عوامل اقتصادی و آموزشی با موفقیت تعاونی تامین نیاز مرغداران رابطه معناداری وجود ندارد.

نتایج به دست آمده در این تحقیق از رگرسیون خطی نشانگر آن بود که بین عوامل اقتصادی، مدیریتی، اجتماعی و فرهنگی، فردی یا شخصیتی، آموزشی، کلان و ساختاری، تنها متغیر معنی دار با موفقیت تعاونی، سازه اقتصادی می باشد و بقیه عوامل را با توجه به ضرایب استاندارد شده می توان به ترتیب زیر در نظر گرفت:

۱- اقتصادی ۲- اجتماعی و فرهنگی ۳- فردی یا شخصیتی ۴- کلان و ساختاری ۵- مدیریتی ۶- آموزشی

پیشنهادهات :

۱- توانایی تعاونی در افزایش درآمد اعضا (از طریق پیدا کردن مشتریان جدید با کمک تبلیغ و آگهی و کاهش هزینه های بازاریابی)

۲- میزان ارتباط تعاونی با بازار فروش (از طریق در نظر گرفتن نیاز بازار خریدار، پیدا کردن مشتریان زیاد و فروش راحت تر و بیشتر محصولات اعضا)

۳- موفقیت تعاونی در ارائه وام و اعتبارات مالی به اعضا (از طریق اعطای وام های کم بهره و ارائه تسهیلات بلندمدت با نرخ بهره پایین به تعاونی ها)

۴- فعال و کارآمد بودن مدیران تعاونی (مدیران تجربه، فعال و کارآمد با دادن ایده های خوب و حساب شده و با آگاهی از شرایط بازار و مرغداران زمینه پیشرفت اعضا را فراهم می کند.)

۵- رضایت اعضا از عملکردهایی که تعاونی برای بهبود وضعیت اقتصادی آن ها انجام می دهد (از طریق بیان شیوه های مناسب تولیدی که سود را حداکثر و زیان را به حداقل می رساند.)

۶- موفقیت در فراهم نمودن نهاده های مورد نیاز اعضا (از طریق خرید زمان مناسب نهاده با قیمت حداقل)

۷- موفقیت تعاونی در ارائه تسهیلات جانبی به اعضا (از طریق تامین ماشین آلات حمل و نقل برای جا به جایی مرغ ها ، تامین دستگاه های مورد نیاز تولید با معرفی به کارخانه ها، زمینی برای کشتارگاه و معرفی وکیل)

منابع :

۱- امینی، امیرمظفر و شالی، رضا. (۱۳۸۱) ارزیابی تاثیر آموزش در موفقیت شرکت های تعاونی مرغداران استان تهران، علوم و فنون کشاورزی و منابع طبیعی، شماره ۲.

- ۲- امینی، امیرمظفر و رضائی، مسعود؛ (۱۳۸۵) ارزیابی عوامل مؤثر در موفقیت شرکت های تعاونی مرغداران گوشتی استان تهران، فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه سال چهاردهم شماره ۵۵.
- ۳- اینانلو، کاظم (۱۳۸۹) ارزیابی عوامل مؤثر در موفقیت شرکت های تعاونی تأمین کننده نیاز دامداران استان قزوین، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کشاورزی، دانشگاه پیام نور تهران.
- ۴- سازمان بین المللی کار (۲۰۰۰) پیشرفت و توسعه تعاونی ها، ترجمه بیات، انتشارات وزارت تعاون چاپ اول.
- ۵- عباسی، محمد (۱۳۸۸)، باور تعاون : تعاون در اندیشه و عمل؛ تهران: مؤسسه توسعه روستایی ایران.
- ۶- منابع آماری اداره کل تعاون استان قزوین (۱۳۹۲).
- ۷- منابع آماری سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین (۱۳۹۲).
- ۸- هاشمی، ع (۱۳۶۷) خطبه های نماز جمعه تهران

- 9- Laidlaw, A.F (2000), cooperatives in the year 2000 (London, ISA), pp 13-14
- 10- Carlo Russoa D. Weathespoonb, C. Petersonb, M. Sabbatinia (2000), Effects of managers power on capital structure: a study of Italian agricultural cooperatives. International Food and Agribusiness Management Review, Vol.3, No. 1, pp 27-39.
- 11- Cooperatives AND Employment in Africa. By Jurgen Schwettmann. ILO Cooperative Branch (2001)
- 12- John, L. J. Adrian and T, Wade Green (2001), Agricultural cooperative managers and the business environment, J, of Agribusiness, Agricultural Economics Association of Georgia, 19(1):17-33.
- 13- Benturaki, Jovin (2000), cooperatives and poverty Allevation. England: IDS TEMA.